

la Mañana

revista

ANTONI TOLMOS VERSIONS DEL CANÇONER CATALÀ

REPORTATGE: LLEIDA ESTRENA LA 'CASA DELS PESSEBRES'

SENDERISME: LA MUNTANYA MÉS PROPERA A L

NUM. 1466/DIUMENCL, 26 DE DESITMORE DE 2011

antoni tolmos

“LA CANÇÓ POPULAR
HA CRESCUT AMB MI”

TEXT: © 2011 ROSAZUL

FOTOS: TONY ALCÁNTARA

El lleidatà Antoni Tolmos, pianista i compositor, compta amb una vintena de produccions discogràfiques, entre pròpies i com a productor musical i director artístic. Ha mostrat la seva obra en concerts arreu d'Europa –passant per Viena, Praga o Varsòvia– i el seu apropament a terrenys jazzístics l'ha dut a festivals de referència com el de San Sebastián (2010). Ara edita el seu nou disc: 'Essència popular', un recull de variacions i improvisacions de cançons tradicionals catalanes; són les cançons que aprenen els nenes de ben petits i afirma que “el primer que aprenem a la vida ho aprenem amb les cançons”.

A Acostumat a abocar-se a les seves composicions pròpies en els sis discs que ha editat fins ara, el pianista lleidatà Antoni Tolmos s'endinsa en el seu nou treball *Essència popular* (Tolmusic & Prodiemus, 2011) a l'univers de la cançó popular catalana.

Aquesta setmana ha presentat aquest nou disc a Barcelona (a la sala Mompou, de SGAE), Girona (a l'Auditori Josep Viader de la Casa de la Cultura) i Lleida, dimarts, dimecres i dijous, respectivament. A la capital del Segrià, ho va fer a les nou del vespre a l'Auditori Municipal Enric Granados, amb una molt bona acceptació davant un públic que va poder gaudir altre cop de la interpretació del músic lleidatà en un bon escenari.

El disc d'Antoni Tolmos recupera les primeres cançons que aprenen els nens des de molt petits a Catalunya: *La lluna, la pruna, El noi de la mare o Plou i fa sol*, i gràcies a la formació clàssica i jazzística d'aquest músic lleidatà de solera, a *Essència popular* renova aquest patrimoni musical. El tractament realitzat pel compositor en aquestes peces li atorga al disc un valor afegit: el de la creació artística.

I és que les exquisides versions pianístiques del músic lleidatà –acurades tant pel que fa als recursos tècnics com als estètics i estilístics– configuren un original ambient sonor a cada

cançó. Tolmos parteix de la idea que la cançó tradicional cerca la bellesa en la melodia, i aquestes melodies, en paraules del pianista, “formen part de la nostra identitat sonora, han

“TINC EL REPTE DE CONTINUAR EMPRANT LA MEVA MÚSICA COM A FONT DE FELICITAT DELS QUI L'ESCOLTEN”

cregut amb nosaltres però les retrobem amantades, vestides, tocades amb el ventall de recursos, colors, variacions i improvisacions" que les seves mans mostren.

Tot i ser respectuós amb la melodia i la rítmica de cadascuna de les melodies, les renova amb la seva personal manera de fer i de sentir la música, a través del piano.

La música que ens ofereix Tolmos en aquest disc és una manera de donar a conèixer el repertori vocal que constitueix el Patrimoni Cultural Immaterial de la societat catalana, aquell que ens defineix i ens dona identitat nacional. La selecció proposada per Tolmos a *Essència popular té*, a més, un ampli ventall de possibilitats didàctiques.

Una vintena de produccions

El nom d'Antoni Tolmos, pianista i compositor, ens apropa a una vintena de produccions discogràfiques, entre pròpies i com a productor musical i director artístic. Aquest consolidat músic lleidatà ve avalat per una intensa trajectòria artística. Ha mostrat la seva obra en concerts arreu d'Europa –passant per Praga, Viena o Varsòvia– i el seu apropament a terrenys jazzístics l'ha portat recentment a festivals de referència internacional com el de San Sebastián (2010).

Ha publicat sis discs fins al moment: *Cristall* (1999), *Silencis* (2001), *Blanc* (2003), *Sons de ciutat* (2005), *Patio de luces* (2008) i *Nit Urbana* (2010)

A més, Tolmos està darrera de publicacions d'articles, és autor de llibres com *Improvisació musical. Crear i gaudir en temps real* (Pagès Editors) i de partitures sobre recerca musical, així com en la creació de la música d'un gran nombre d'obres de teatre com *El club dels poetes morts* o *El geperut de Notre Dame* (Zumzum Teatre, Grec 97).

- Guardes cap record, potser familiar, de la primera vegada que vas escoltar alguna de les cançons que s'inclouen en aquest disc?

- Sí, de fet vaig créixer en un entorn familiar molt musical i cançons com *La pastoreta*, *La cançó del lladre* era molt habitual cantar-les a casa.

- Què signifiquen per a tu cançons com 'La lluna, la pruna', 'Plou i fa sol' o 'El noi de la mare'?

- Ara, ja inevitablement les associó al meu nou disc. Però durant molt anys han estat melodies que també he treballat amb els meus alumnes universitaris. Per tant han crescut amb mi durant tota la meua vida.

- Com va sorgir doncs la necessitat de fer un disc de cançons populars?

- Des de fa força anys que he tocat i sobre tot he jugat a improvisar-les, variar-les i harmonitzar-amb mil colors diferent, i un dia tard o aviat les volia posar en un CD dedicat a cançó tradicional catalana.

- Tractant-se de cançons que han anat passant ja a través de diverses generacions, què creus que tenen aquestes melodies que els hi dona aquesta perdurabilitat en el temps?

- Doncs que són de tradició oral. És a dir, les ensenyem pares a fills, mestres a alumnes, durant ja fa moltes generacions. Això també ha provocat que hi hagi diferents versions de lle-

tra o de melodia, segons el territori. I el que és més important, la cançó tradicional cerca la bellesa en la melodia. I una melodia bella implica afecte i estima. El primer que aprenem a la vida ho aprenem amb les cançons.

- Han escoltat ja el disc els teus fills? Quina ha estat la seva reacció?

- Tenir l'estudi a casa vol dir que els meus nens petits, el Marc de tres anys i la Sara de deu mesos, han crescut escoltant com el pare les tocava. I podria fer un altre CD amb les versions a sis mans que en algun moment hem fet, això sí, un pel més dissonants...

- El disc té un doble vessant: és el nou disc d'un pianista que ofereix una reinterpretació de cançons populars però també pot esdevenir una eina útil per als profes-

"LA PRIMERA PEDRA DE QUALESVOL COMPOSICIÓ ÉS TENIR UNA MELODIA QUE FUNCIONI"

"S'HA DIT QUE LES MEVES MELODIES SÓN FÀCILS DE CANTAR, PER TANT TENEN TAMBÉ 'ESSÈNCIA POPULAR'"

sors. Com creus que ha influït la teva vessant pedagògica en la manera d'interpretar els temes?

- En una de les matèries que imparteixo des de fa molts anys a la Universitat, he ensenyat a força generacions de mestres a harmonitzar cançons populars. Les hem fet sonar de tota manera.

Un dels grans valors de la cançó tradicional és que originalment és una sola melodia, és a dir, no ve amb una harmonització "de sèrie". Això és una llaminadura molt temptadora per poder jugar amb elles. D'aquest treball, amb els meus alumnes, n'han sorgit moltes de les harmonies d'aquest disc.

- En 10 paraules, qui és Antoni Tolmos?

- Una persona que té el repte de seguir emprant la seva música com a font de felicitat dels qui l'escolten. Bé, en vint paraules.

- Quins són els teus referents com a pianista?

- M'he impregnat sempre de tot tipus de música. Però m'han marcat molt compositors i pianistes com Chopin, Beethoven, Liszt i més actuals com Jarrett, Corea, Meldhau o els nostre Manel Camp.

- Els discs que havies enregistrat anteriorment estaven centrats en les teves composicions, en aquest has optat per entrar en composicions d'altres. Creus que pot influir aquest fet en les teves properes composicions? Per exemple, quant a simplicitat?

- La primera pedra d'una composició és tenir una melodia que funcioni, després el seu desenvolupament com a obra ja depèn de l'estil, de l'estètica que se li vol donar i dels recursos compositius i interpretatius de l'autor. En aquest disc sóc el mateix compositor i intèrpret que en altres treballs anteriors però la matèria primera, les melodies, són cançons que tots coneixem. Curiosament sempre se m'ha dit que les meves melodies són fàcils de cantar, per tant tenen també aquesta "essència popular".

- Per acabar, Antoni, un divertimento... aquestes cançons són el patrimoni musical i una part important de la identitat catalana a dia d'avui, quines podrien esdevenir les cançons que aprenguin els nens del curs 2111-12?

- La tecnologia permetrà que els nens puguin escoltar i veure el que els seus avis van fer un segle abans, però les cançons que ells aprendran... ja m'agradaria saber-ho i en deixaria escrites unes quantes...